

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Plan B voor de Bibliotheek

Eijkelboom, G.; Vermeer, G.

Publication date

2017

Document Version

Final published version

Published in

Cuypersbulletin

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Eijkelboom, G., & Vermeer, G. (2017). Plan B voor de Bibliotheek. *Cuypersbulletin*, 22(1), 10-11.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

PLAN B VOOR DE BIBLIOTHEEK / GERT EIJKELBOOM EN GERRIT VERMEER

Tot 13 april mag de academische gemeenschap van de Universiteit van Amsterdam (UvA) zich uitlaten over een alternatief voor het reeds uitgewerkte en vergunde plan voor de nieuwe bibliotheek van de faculteit der Geesteswetenschappen op het Binnengasthuisterrein. In het bestaande plan, Plan A genoemd, krijgt de bibliotheek een plaats in de vroegere Tweede Chirurgische Kliniek van F.W.M. Poggenbeek en het aangrenzende zusterhuis aan de Nieuwe Doelenstraat.

Het aantrekkelijke punt in dit plan vormt de huidige binnenplaats, die een glazen overkapping krijgt, zoals het Scheepvaartmuseum, en als atrium voor uiteenlopende activiteiten gebruikt kan worden. Dit herbestemmingsplan is van de hand van André van Stigt. Roberto Meyer tekende de nieuwbouw aan de Nieuwe Doelenstraat op de plaats van het al geruime tijd geleden gesloopt hoekdeel. Dit plan A is een alternatief voor de aanvankelijk bedoelde grootschalige sloop van de kliniek en de

Het gebouw van Jan Leupen aan de Oudezijds Achterburgwal op de hoek met de Slijksteeg. Foto auteurs.

daarvoor in de plaats komende nieuwbouw en is na jarenlang procederen tot stand is gekomen.

Onder druk van de protesten, die niet eens over de nieuwe bibliotheek gingen, besloot het College van Bestuur van de UvA een alternatief plan te laten ontwikkelen voor de bibliotheek op een andere locatie dan het beoogde Binnengasthuiscomplex. In de decennialange procedure voor de bouw van de bibliotheek waren de gebouwen van de UvA aan de Oudemanhuispoort al eens in beeld gekomen. Dit complex strekt zich uit tot aan de Slijksteeg. Voor deze locatie liet de universiteit een plan ontwikkelen door het architectenbureau Grosfeld van der Velde. Dat bureau presenteerde zijn Plan B vorige maand.

Met dat plan B is toch wat aan de hand. De Oudemanhuispoort biedt meer ruimte dan voor het programma nodig is, wat het bureau ertoe bracht het gebouw een nieuw gezicht te geven aan de Oudezijds Achterburgwal. Het plan voorziet in de sloop van alle bebouwing langs de Slijksteeg. Deels komt daar nieuwbouw. Waar nu een hoekgebouw staat, en op de ruimte daarachter, wil het bureau een ruim plein creëren, schuin tegenover de Agnietenkapel, met daaraan een nieuwe entree. Dit brengt met zich mee dat, in strijd met de in het bestemmingsplan aangegeven waarden, de uit de veertiende eeuw daterende rooilijn en andere ruimtelijke kenmerken hier moeten wijken. Dit zou een zeer vergaande ingreep betekenen in de historische structuur van de

stad, waartegen monumentenorganisaties zeker bezwaren zullen maken. Een nieuwe periode van eindeloos procederen doemt op.

Er is nog een probleem. Het hoekpand is een gebouw uit 1964 van de architect van Publieke Werken Jan Leupen. Het ritme van de vensteropeningen sluit naadloos aan bij de aangrenzende achttiende-eeuwse panden en voegt zich daardoor als vanzelf in de omgeving. Leupen paste wel een eigentijds klezenverband toe in het metselwerk en maakte een eigen variant van de klassieke lijstgevel in beton. Het gebouw van Leupen is tot op heden niet op monumentale waarden onderzocht. Momenteel vindt dat onderzoek alsnog plaats. Het pand zou best nog de moeite waard kunnen blijken te zijn. Jan Leupen ontwierp bijvoorbeeld ook het aulagebouw op de Nieuwe Ooster (1938), samen met H.G.J. Schelling het Muiderpoortstation en het Amstelstation (1939), en het herdenkingsmonument in de Hollandsche Schouwburg (1961). Voor de universiteit bouwde hij aan het einde van zijn loopbaan dit hoekgebouw, dat interessant is door de inpassing in de omgeving in eigentijdse vormen. Zelfs is niet uitgesloten dat dit pand als gemeentelijk monument zal worden aangewezen.

Een verstandige keuze lijkt dit Plan B kortom niet. Het zal kunnen rekenen op de nodige protesten en procedures, die opnieuw tot aanzienlijke vertragingen van de plannen en zelfs tot een complete impasse kunnen leiden.